

GROEN LINKS BEUNINGEN

Samen, Groen en Sociaal

Verkiezingsprogramma

gemeenteraadsperiode 2018-2022

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. De groene gemeente	4
3. De sociale gemeente	10
4. De open gemeente	16
5. Bedrijfsvoering, financiën en economie	19

1. Inleiding

Voor u ligt het verkiezingsprogramma van GroenLinks in Beuningen. De afgelopen maanden is hier uitvoerig over gediscussieerd, flink aan geschaafd en hard aan gewerkt. Onderwerpen die hierbij aan bod kwamen waren o.a. wat voor gemeente moet Beuningen zijn, hoe ver kun je gaan als het om duurzaamheid gaat, moet en kan onze gemeente zelfstandig blijven, wat houdt het begrip sociaal in, kwalitatief en kwantitatief groen, hoe wek je het beste lokaal duurzame energie op etc. etc.

Uit het programma blijkt dat er veel mogelijk is op het gebied van duurzaamheid. Samen met onze inwoners willen we plannen bedenken en uitvoeren, ook als die niet altijd binnen de bestaande regels passen.

Wij vinden dat Beuningen een woongemeente is. De kwaliteit van wonen, leven, voorzieningen, onderwijs, het groen en de omgeving staan daarbij voorop. Het best denken we die woongemeente te kunnen zijn in een zelfstandige gemeente. De menselijke maat en het bestuur dicht bij de inwoner (of andersom) zijn daarbij kernbegrippen. Uiteraard werkt een zelfstandig Beuningen intensief samen met buurgemeenten.

Het sociale Beuningen zorgt goed voor haar inwoners die dat nodig hebben. Naast preventie zijn daarom goede zorg, adequate WMO-voorzieningen en een fatsoenlijk minimabeleid voor ons speerpunten.

2. De groene gemeente

GroenLinks kiest voor een groene gemeente waarin je fijn en gezond kunt wonen en werken en waar onze kinderen en latere generaties gezond kunnen opgroeien. Samen met een lokale energiecoöperatie, groene doe-het-zelvers, zoals mensen die zonnepanelen op het dak hebben, en iedereen die zich inzet voor een mooie en schone gemeente gaan we daarvoor strijden.

GroenLinks wil een circulaire economie. Grondstoffen zijn dan geen afval meer, maar worden telkens opnieuw hergebruikt. En energie halen we niet langer uit vervuilende fossiele brandstoffen, maar uit duurzame alternatieven.

In een groene wijk is het leven prettiger. Onze kinderen kunnen lekker buiten spelen en wij zelf kunnen dicht bij huis wandelen, fietsen en bewegen. Daarom wil GroenLinks het groen in onze gemeenten beschermen en flink uitbreiden.

Het inademen van schone en gezonde lucht is van levensbelang. Daarom kiest GroenLinks voor schoon vervoer. Wij gaan zorgen voor een openbaar vervoer dat ons zonder uitstoot van schadelijke gassen brengt naar waar we moeten zijn.

GroenLinks wil dat de groene gebieden rondom en in de gemeente Beuningen beter bereikbaar worden te voet of per fiets. Zo kan iedereen van ons mooie landschap genieten en gaan natuur en ontspanning hand in hand. GroenLinks kiest voor een gezonde landbouwsector. Dat betekent in de eerste plaats: minder schaalvergroting, minder megastallen en meer biologische landbouw.

GroenLinks zet zich in voor een gezond en goed leven, nu én in de toekomst. Een gezonde leefomgeving reikt natuurlijk verder dan onze gemeente. Maar uiteindelijk gaat het erom dat wij allemaal doen wat we kunnen. Op internationaal, nationaal, regionaal maar óók op lokaal niveau. De wereldwijde afspraken om klimaatverandering een halt toe te roepen, passen we natuurlijk toe in onze gemeente. In huizen willen we niet langer aardgas gebruiken voor de verwarming of om mee te koken. Woningen in Beuningen moeten beter worden geïsoleerd. En we gaan onze eigen energie opwekken. Een grote opgave, maar wel een belangrijke. Want behalve een gezondere leefomgeving zorgen deze maatregelen ook voor werk en bovendien: voor een lagere energierekening.

Een klimaat- en energiebeleid dat vooroploopt

Beuningen heeft in de energievisie ambitieuze doelen gesteld. Zo moet de gemeente in 2040 volledig energieneutraal zijn. GroenLinks denkt dat dit sneller kan maar daarvoor is een mix aan maatregelen nodig. Naast energiebesparing gaat het om de inzet van wind, zon, water,

geothermie en vergisting. Beuningen hoort een gemeente zijn die het goede voorbeeld geeft. Dit uitgangspunt is inspirerend voor onze inwoners, organisaties en bedrijven. Samenwerking tussen burgers, instellingen en ondernemers is onontbeerlijk. Energie neutrale nieuwbouw moet bijdragen aan het halen van de doelstellingen uit de energievisie.

GroenLinks Beuningen wil:

- * Een energieneutraal Beuningen in 2035 met duidelijke tussendoelen voor de jaren 2025 en 2030.
- * Om deze doelstelling te bereiken is windenergie nodig. Onze voorkeur hebben locaties die de minste extra overlast geven bijv. langs bestaande infrastructuur.
- * Investeren in zonne-energie bij particulieren, (agrarische)bedrijven en op gemeentegronden.
- * Het opzetten van een goede structuur voor de verdeling en opslag van lokaal opgewekte energie.
- * Wil dat deze trajecten ingezet worden samen met een lokale energiecoöperatie, die de lasten en de lusten zo eerlijk mogelijk verdeelt. Bijvoorbeeld d.m.v. een omgevingsfonds.
- * Dat de omgevingswet vooral inzetten voor duurzaamheidsdoelstellingen. Zo kunnen in het omgevingsplan aardgasvrije wijken en energiezuinige nieuwbouw worden opgenomen.
- * Dat er een ecologische wijk binnen de gemeente gebouwd wordt.
- * Energie voor huishoudens zo lokaal mogelijk opwekken.
- * Dat er bij geen nieuwe gasaansluitingen meer komen en dat gebruik van aardgas, zoveel mogelijk wordt beperkt en afgebouwd.
- * Nieuwbouw- en renovatieplannen voor woningen en bedrijven consequent toetsen aan de strenge energie- en duurzaamheidsvoorwaarden en consequent handhaven.
- * De mogelijkheden voor energiebesparing in de bestaande woningvoorraad inventariseren en daarvoor, samen met woningeigenaren en bewoners, een energiebespaarplan ontwikkelen, bijvoorbeeld door Nul-op-de-Meter renovaties.
- * Het instellen van een innovatie- en stimuleringsfonds voor energiebesparing en opwekking.

Een schone gemeente met een goed milieubeleid

Wij kiezen voor een beter milieu. De mate van luchtverontreiniging in onze regio geeft reden tot zorg. GroenLinks staat voor verbetering van luchtkwaliteit en vermindering van geluidsoverlast. De ontwikkelingen rond de Nijmeegse bedrijventerreinen in de kanaalzone (TPN) baren ons grote zorgen. Het lijkt erop dat de gemeente Nijmegen juist aan de oostzijde van onze gemeente, grenzend aan Weurt, de meest vervuilende bedrijven wil concentreren. Beuningen volgt milieuentwikkelingen in de omgeving actief en kritisch en reageert in een vroeg stadium op ontwikkelingen die een negatieve invloed kunnen hebben op het leefklimaat in onze gemeente.

GroenLinks Beuningen wil:

- * Dat fijnstof wordt teruggedrongen. Fijnstof kent geen drempelwaarden, terugdringing levert dus altijd gezondheidswinst op. Ook als al wordt voldaan aan de wettelijke normen.
- * Dat de gemeente regelmatig de luchtkwaliteit en het geluidsniveau laat meten in de woongebieden langs de A50 en A73, in Weurt en bij de ontzandingen 'Beuningse Plas', H1-locatie en Voorhaven.
- * Het verlagen van de maximumsnelheid op de A73 en A50.
- * Dat de afvoer van zand uit de Beuningse Plas geen extra milieubelasting oplevert.
- * Dat de basis voor het natuur- en milieubewustzijn wordt gelegd door een gedegen natuur- en milieueducatie vooral voor kinderen in het basisonderwijs. Investeren hierin kan grotere uitgaven voor het achteraf herstellen van het milieu voorkomen, GroenLinks is daarom voorstander van versterking van het natuur- en milieueducatiecentrum 'het Dijkmagazijn'.
- * Bij alle milieurelevante beleidsontwikkelingen voorlichting en educatie geven.
- * Dat bedrijven op industrieterrein "de Sluis" bijdragen aan het verbeteren van het milieu. Alleen bedrijven die minder belastend zijn voor het milieu (categorie 1 en 2) worden nieuw toegelaten. Milieuvergunningen worden gebaseerd op een maximale inspanning om overlast te beperken (volgens de laatste stand van milieutechniek).
- * Intensiveren van het gemeenschappelijk milieubeleid in het gebied Nijmegen-West/Weurt, met als doel het verminderen van de milieubelasting in het gebied.

- * Dat afvalpreventie en hergebruik uitgangspunten zijn bij het afvalbeleid. Afval wordt zo veel mogelijk voorkomen, overblijvend afval wordt volgens de nieuwste ontwikkelingen op dit gebied verwerkt en weer grondstof voor nieuwe producten (cradle to cradle).
- * De invoering van een ja/ja sticker, je krijgt alleen nog reclaimedrukwerk als je er nadrukkelijk voor kiest.
- * Een actief opsporingsbeleid tegen illegaal dumpen van afval, illegaal gestort afval wordt snel opgeruimd. De kosten worden op de vervuiler verhaald.
- * Het gebruik van geluidsarm asfalt op de belangrijkste wegen binnen en buiten de kernen. Dynamische verlichting op fietspaden en wegen.
- * Het stimuleren van minder vervuilende vormen van vervoer zoals elektrische fietsen, brommers, auto's en scooters o.a. door het laten aanleggen van veel meer oplaadpunten.

Mobiliteit

GroenLinks geeft voorrang aan fietsen, lopen en openbaar vervoer, maar realiseert zich ook dat de auto op het platteland onmisbaar is. Daarom moeten we duidelijke afspraken maken.

GroenLinks Beuningen wil:

- * Zelfstandigheid van kinderen stimuleren door veilige schoolroutes en verbetering van de verkeerssituatie bij scholen, zodat zo veel mogelijk zelfstandig naar school kunnen.
- * Dat de Schoenaker in Beuningen een 60 km weg wordt. Op de Ooigraaf bij de sportvelden worden 30 km de norm.
- * Een veiliger rotonde op de Schoenaker bij de sportvelden met bij voorkeur een fietstunneltje.
- * Een veilig en goed fietsnetwerk met snelle, directe, duidelijke en comfortabele routes. Hierbij aandacht voor de aansluiting op het fietsnetwerk van omliggende gemeente, zoals in omgeving van de Sluis.

- * Een samenhangend netwerk van fiets- en wandelpaden in het buitengebied van Beuningen. Niet alleen de oeverwal biedt hiervoor kansen maar ook het Beuningse Veld.
- * Uitbreiding van het aantal fietsparkeerplaatsen in het centrum, bij scholen en sportverenigingen.
- * Verbetering van het openbaar vervoer, met name in de kernen Ewijk en Winssen is de afstand naar de bushaltes vaak groot. Verbeteren openbaar vervoer naar voorzieningen zoals ziekenhuizen.

Behoud en versterk het groen

Beuningen is een woongemeente. We kiezen daarom voor de kwaliteit van de omgeving. GroenLinks wil daarom de groene ruimte in en om Beuningen behouden én versterken. Deze staat onder druk. Wegen, woningen en bedrijven vragen steeds meer ruimte. Oud agrarisch cultuurlandschap verdwijnt (langzaam) door grootschalige landbouw. In het noorden van de gemeente bieden de uiterwaarden en de oeverwallen ruimte voor recreatie.

GroenLinks Beuningen wil:

- * Een Omgevingsplan voor het hele grondgebied. Iedereen wil wonen, werken, ondernemen en recreëren in een aantrekkelijke leefomgeving waarbij het dorps karakter gehandhaafd blijft en kernen niet aan elkaar groeien.
- * Een omgevingsplan dat de groene ruimte versterkt, dat zuinig en efficiënt met het gebruik van ruimte omgaat en landschappelijk waardevolle gebieden en het 'dorps karakter' behoudt.
- * Dat de aanwezige natuur en landschapswaarden in omgevingsvisies en –plannen goed worden beschreven, weergegeven en gekwalificeerd. De waarden worden beschermd in planregels van bestemmingsplannen en in de APV. GroenLinks wil deze in een vroeg stadium inventariseren.
- * Een visie op het Oeverwallengebied. Daarna kan er een begin worden gemaakt met het versterken van het oeverwallengebied.
- * Dat duurzame landbouw een goede bijdrage levert aan groenbeheer en een agrarisch cultuurlandschap.
- * Dat de gemeente ervoor zorgt dat de bermen, slootranden en ander groenstructuren in het landschap gehandhaafd worden.

- * Wil dat het bomenbestand binnen de gemeente wordt uitgebreid, vooral in het buitengebied. Als bomen toch moeten worden gekapt, geldt het compensatiebeginsel. Dit betekent dat er ergens anders gelijkwaardig groen voor terug moet komen.
- * Dat bewoners worden betrokken bij inrichting en onderhoud van groen in de eigen woonomgeving. Bewoners die gezamenlijk hun straat of buurt willen vergroenen krijgen ondersteuning van de gemeente. Weurt-Zuid kan hierbij een speerpunt zijn.
- * Herinvoering van de bladkorf. Hierdoor worden inwoners weer meer gestimuleerd om blad op te ruimen.
- * Gronden van de gemeente die (tijdelijk) geen bestemming hebben beschikbaar stellen als moes- c.q. volkstuin of inrichten als tijdelijke natuur.
- * Wil zoveel mogelijk oevers met een geleidelijke overgang van water naar land omdat dit veiliger is voor kinderen en vriendelijker voor flora en fauna. Vooral in de wijken Viermorgen, Tinnegieter en Olden Tempel valt veel te verbeteren.

Dierenwelzijn

Beuningen kent nog geen dierenwelzijnsbeleid. We vinden onderstaande speerpunten zo vanzelfsprekend dat we er in het verleden geen expliciet beleid over hebben opgeschreven.

GroenLinks wil:

- * Geen (nieuw)vestiging van grootschalige intensieve veehouderij, de zogenaamde megastal. In de omgevingsvisie vastleggen dat er geen nieuwe megastallen komen.
- * De biologische landbouw, gebaseerd op een kringloop van grondstoffen en het natuurlijk gedrag van de dieren, stimuleren. Daarnaast kan aangepast agrarisch beheer veel bijdragen en aan de bescherming van weidevogels.
- * Ecologisch onderhoud van het openbaar groen. In het groenbeheer wordt rekening gehouden met de leefwereld van dieren, het beheer wordt zodanig vormgegeven dat de biodiversiteit in de bebouwde omgeving weer gaat toenemen.
- * Om de bijensterfte tegen te gaan bijenlinten: aaneengesloten groen met bijvriendelijke beplanting. De bloemrijke dijken en akkerranden vergroten de biodiversiteit.

3. De sociale gemeente

GroenLinks kiest voor een gemeente waarin we eerlijk delen. Wij streven naar eerlijke kansen, fatsoenlijke inkomens en betaalbare woningen. Wij zorgen voor menselijke zorg en stimuleren het allerbeste onderwijs dat we lokaal kunnen leveren.

Om te kunnen meedoen (participeren) is voor sommige mensen een voorziening nodig. Die moet dan ook beschikbaar komen. Het beoordelen van noodzaak moet gebaseerd zijn op een beleid dat samen met inwoners en cliëntenorganisaties is vastgesteld.

Zorg

In de zorg staan mensen die hulp nodig hebben centraal, met hun eigen talenten en hun eigen behoeften. Iedereen houdt zoveel mogelijk de eigen regie.

Maar iedere noodzakelijke hulp of ondersteuning moet snel beschikbaar zijn. Van sociale teams verwachten we dan ook een 'eropaf-mentaliteit': als mensen zich melden omdat het water hen aan de lippen staat, wordt er geen afspraak voor over zes weken gemaakt.

Het toenemend aantal senioren in onze gemeente zo lang mogelijk zelfstandig laten wonen heeft consequenties. Eigen initiatieven voor en door ouderen moeten gestimuleerd worden. Voor 'iedere' Bewoner moeten 'alle' voorzieningen bereikbaar zijn. Waar een voorziening in de eigen woonplaats ontbreekt, wordt de voorziening elders bereikbaar gemaakt met bijvoorbeeld openbaar vervoer.

GroenLinks Beuningen wil:

- * Dat er een laagdrempelige informatievoorziening (sociale VVV) komt voor vragen over zorg- en welzijnsvoorzieningen, brieven, toeslagen, budgetbeheer, e.d. Een loket met een mens.
- * Dat Beuningen, binnen de mogelijkheden van de participatiewet, gaat experimenteren met een basisinkomen. Het gebruik van minimaregelingen stimuleren door communicatie en actieve benadering van de inwoners.
- * Vooruitdenken, door tijdig rekening te houden met de forse groei van het aantal senioren.
- * Basiszorg voor inwoners die dichtbij in de buurt wordt aangeboden.
- * Dat persoonsgebonden budget (PGB) mogelijkheden niet verminderen, en mensen met een 'WMO en/of jeugd-indicatie' zelf hun zorg kunnen organiseren indien zij dat wensen.

- * Dat de gemeente, waar wettelijk toegestaan, een passende (inkomensafhankelijke) financiële eigen bijdrage vraagt aan haar burgers, hierbij wordt rekening gehouden met cumulatieve effecten.
- * Een gemeente die goede initiatieven van inwoners, in het sociale domein, serieus beziet, ondersteunt en faciliteert, bijvoorbeeld door het stimuleren van buurthelden.
- * Dat er aandacht en ondersteuning beschikbaar is voor mantelzorgers en vrijwilligers.

Mee-doen en Mee-genieten

GroenLinks wil dat iedereen meedoet. Via betaald of onbetaald werk, school of mantelzorg. Als het nodig is moet de overheid mensen helpen met extra ondersteuning of begeleiding. Uitgangspunt daarbij is altijd: vertrouwen in de keuzes van mensen zelf. Wij willen zo min mogelijk regels. GroenLinks wil een goede inkomensondersteuning, zodat mensen met een minimumuitkering of werkende armen zich niet uitgesloten hoeven te voelen en hun kinderen kunnen laten meedoen aan sport- en culturele activiteiten.

Wij willen onnodige regels voor mensen met een bijstandsuitkering afschaffen. Wij vinden dat zij meer mogen bijverdienen en willen dat er minder dwang wordt opgelegd.

In Beuningen mag niemand niet de dupe worden van te veel bezuinigen boven op elkaar (stapelings).

GroenLinks Beuningen wil:

- * Een gemeente die naar alternatieven zoekt, op individuele maat, ter voorbereiding op betaald werk (scholing, participatiebanen, leerwerkplekken, stageplaatsen of vrijwilligerswerk).
- * Regelingen voor meedoen, kindpakket, bijzondere bijstand en kwijtschelding gemeentelijke belastingen handhaven en zo mogelijk verbeteren.
- * Zolang dat nodig is steun voor de Voedselbank.
- * Dat senioren zo lang mogelijk zelf de regie voeren over hun leven en zelfstandig kunnen blijven wonen in de eigen woonomgeving.
- * Dat ouderenadviseurs een belangrijke rol blijven spelen in contacten met senioren en hen wijzen op de mogelijkheid om van voorzieningen gebruik te maken.

Opvoeden

Elk kind verdient een goede start dat kinderen de ruimte geven, met jongeren uitdagen om en ze. En wanneer je leerplichtig bent, zit je op school of volgt een leerwerktraject.

Ieder kind verdient een goede start, in een gezonde omgeving met passend onderwijs.

Onderwijs moet ieder kind gelijke kansen bieden, achterstanden wegwerken en talenten ontwikkelen. Op school en daarbuiten geven wij kinderen de ruimte met voldoende speel- sport- en culturele voorzieningen.

Zolang iemand leerplichtig is, zit ie op school, of volgt een leerwerktraject. Voorkomen moet worden dat iemand voortijdig afhaakt. Wij geven jongeren verantwoordelijkheid en dagen ze uit zich in te zetten voor anderen.

Soms komen kinderen of jongeren in problemen waar zij hulp bij nodig hebben. Preventie en vroeg signaleren van problemen zijn belangrijk; dit kan grote problemen op latere leeftijd voorkomen. In veel gevallen kan de directe omgeving: ouders, school of huisarts helpen.

Als die hulp onvoldoende is moet meteen de gespecialiseerde jeugdzorg worden ingeschakeld, omdat met snelle ondersteuning veel leed kan worden voorkomen.

Wachlijsten voor deze hulp zijn onacceptabel. De zorg moet optimaal aansluiten bij wat kinderen en jongeren nodig hebben. De stem van de kinderen en hun ouders zélf is daarbij onontbeerlijk. Uit evaluaties is duidelijk geworden dat ouders en jongeren in Beuningen niet altijd goed weten waar zij moeten zijn als zij vragen hebben; er zijn zoveel verschillende mogelijkheden; sociaal team, NIM, school, schoolmaatschappelijk werk, huisarts, GGD.

GroenLinks Beuningen wil:

- * Dat de school een 'integraal kindcentrum' is waar onderwijs, kinderopvang, welzijns- en zorginstellingen, culturele- en sportactiviteiten, binnen en buiten reguliere schooltijden elkaar 'vinden' en samenwerken.
- * Dat hierbij sprake is van maatwerk (ook financieel) waarbij ruimte is voor een diversiteit aan behoefte en vormgeving.
- * Een voldoende, gevarieerd en kwalitatief goed aanbod van kinderopvang.
- * Dat tijdig gesignaleerd wordt als het niet goed gaat met een kind of gezin.
- * dat onderwijsachterstanden en laaggeletterdheid stevig worden aangepakt en dat de gemeente hierin investeert.
- * Dat een kind en ouders de hulp krijgen die nodig is, zonder wachtlijsten en bureaucratie.
- * Bij meerdere problemen in een gezin, één plan met een vast aanspreekpunt voor ouders en kind, en aandacht voor regie van ouders.

- * Voor het jongerenwerk voldoende middelen voor begeleiding en activiteiten.
- * Regelmatig overleg met kinderen en hun ouders over aard en plaats van speelvoorzieningen.
- * In onze waterrijke gemeente is het belangrijk dat ieder kind leert zwemmen, schoolzwemmen is hiervoor een goede optie.
- * In elke kern een laagdrempelig inlooppunt voor informatie en advies.

Sport en cultuur

GroenLinks wil zo veel mogelijk mensen toegang bieden tot sportvoorzieningen. Sport/bewegen is belangrijk voor de gezondheid en goed voor sociale contacten. Van de gemeente verwachten we het stimuleren en ondersteunen van de zgn. 'breedtesport'. Als het om accommodaties gaat willen we dat er vooruitgedacht wordt. De Tinnegieter, de Plons en wellicht ook de Leghe Polder gaan niet eeuwig mee. Het is nu tijd om na te denken over of we op termijn een multifunctionele accommodatie willen en waar die dan moet komen. We willen blijvend aandacht voor cultuur- en muziekonderwijs. Het is belangrijk om creativiteit alle ruimte te geven. Cultuur versterkt de maatschappelijke samenhang en culturele voorzieningen maken een gemeente aantrekkelijk.

GroenLinks Beuningen wil:

- * Zorgdragen voor passend sport- en beweegaanbod voor inwoners van jong tot oud, zodat men voldoende mogelijkheden kent/heeft om te gaan sporten en bewegen. Iedereen moet kunnen sporten en bewegen, ongeacht leeftijd, achtergrond, sociaaleconomische status, fysieke en/of mentale gesteldheid.
- * Betaalbare zaalhuur van sporthallen en dorpshuizen voor sportaanbieders.
- * Stimulering en ondersteuning van de ontwikkeling van sportaanbieders naar vitale, open en maatschappelijk georiënteerde sportorganisaties (open clubs), zodat zij hun maatschappelijke rol kunnen oppakken of uitbreiden.
- * Dat sportverenigingen worden gecompenseerd voor de WOZ-belasting van hun accommodatie.
- * Zichtbare en actieve buurtsportcoaches die activiteiten voor kinderen 'verbinden' met elkaar.

- * Een visie (hoe, wat en waar) ontwikkelen voor een multifunctionele accommodatie in Beuningen. Ook na renovatie gaan sporthal 'de Tinnegieter', zwembad 'de Plons' en dorps huis 'de Leghè Polder' niet eeuwig mee.
- * De zwembaden 'de Plons' en 'de Tuimelaar' als belangrijke lokale voorzieningen behouden.
- * Samenwerking en afstemming tussen ouderenorganisaties, welzijnsinstellingen en sportaanbieders om zodoende een optimaal aanbod te creëren.
- * Dat theater 'de Molen' voldoende armslag houdt om functie en programmering kwalitatief goed te houden o.a. door stimulering eigen initiatieven en ondernemerschap.
- * Een cultuurfonds om (nieuwe) culturele initiatieven te stimuleren en te steunen.
- * Dat de bibliotheek de ruimte krijgt om verder te ontwikkelen tot een brede voorziening (ontmoeten, ondersteunen, leren). Een bibliotheek leent niet alleen boeken uit.
- * Aandacht en respect voor, en instandhouding van, gemeentelijk en regionaal cultureel erfgoed en cultuurhistorie.
- * Instandhouding van een dorps huisvoorziening in elke kern. De voorziening is ook goed toegankelijk voor mensen die minder goed ter been zijn.
- * Een aantrekkelijk en betaalbaar aanbod van cultuur- en muziekonderwijs.

Samen-wonen

Iedereen moet goed kunnen wonen. Het aanbod voor 'gemiddelde gezinnen' hoeft in Beuningen niet gestimuleerd te worden. Behoeftes liggen vooral bij ouderen en jongeren. Ouderen moeten zo lang mogelijk in hun eigen, vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen. Jongeren moeten een woning kunnen vinden die bij hun situatie past. Dat betekent dat er een behoefte bestaat aan kleinere en relatief goedkopere woningen. Beschikbaarheid van dit type extra woningen zal de doorstroming bevorderen.

GroenLinks Beuningen wil:

- * Harde afspraken met woningbouwcorporaties voor de bouw van sociale huurwoningen. Voor starters, ouderen en voor mensen met een beperking, die een aangepaste woning nodig hebben.
- * Harde afspraken met projectontwikkelaars voor de bouw van huurwoningen en betaalbare koopwoningen.
- * Wil vanzelfsprekend van beide aanbieders alleen nog maar energiezuinige woningen. Dat is niet alleen goed voor de portemonnee van de bewoners, maar ook voor het klimaat.
- * Voortdurend aandacht en inzet voor starters, doorstromers en senioren op de woningmarkt.
- * Dat de betaalbare woningvoorraad in alle vier de kerkdorpen in stand blijft en optimaal wordt benut.
- * Dat er gedifferentieerd en duurzaam wordt gebouwd, dat betekent bouwen voor alle inkomens-, bevolkings- en leeftijdsgroepen. Dus niet alleen eengezinswoningen maar ook levensloopbestendige woningen, seniorenwoningen, woningen voor kleine huishoudens en aangepaste woningen voor mensen met een beperking.
- * Vitale dorpen en wijken in de nabijheid van voorzieningen als winkels, huisarts, bushalte, bibliotheek, e.d.
- * Dat op de 'Asdonck' in Beuningen eindelijk een plan gerealiseerd. Als dat tot een beter plan leidt mag de van Heemstraweg worden verlegd of aangepast.
- * Zo nodig hantering van gedifferentieerde grondprijzen om de gewenste verdeling in woningen te realiseren en de woningbouw te stimuleren. Duurzame woningen zijn de ondergrens in Beuningen.
- * Dat de vrije doorgang in de openbare ruimte verbeterd wordt door eisen te stellen aan bijv. straatmeubilair, kwaliteit van trottoirs en reclame-uitingen.
- * Een goede toegankelijkheid van openbare gebouwen, parken etc. door eisen te stellen bij de bouw/aanleg en renovatie/onderhoud.
- * Dat de gemeente bewoners stimuleert en faciliteert om zelf actief te zijn in hun wijk. Goede initiatieven, worden serieus genomen en verdienen steun.

4. De open gemeente.

In een open samenleving kun je zijn wie je bent en zeggen wat je vindt. Je voelt je er thuis en veilig. We gaan er respectvol met elkaar om. Ook al is iemand anders dan jij: we geven elkaar een kans. In onze gemeente wonen mensen met verschillende achtergronden, overtuigingen en voorkeuren. Als we als samenleving willen groeien, moeten we ons állemaal in elkaars problemen, gevoelens en opvattingen durven inleven. Wij zijn tolerant.

GroenLinks wil dat burgers meer te zeggen krijgen over de plek waar ze leven, wonen, werken en ontspannen. Wij willen dat mensen mee kunnen praten en mee kunnen denken over de beslissingen die hen raken. We willen dat de gemeente naar hen luistert.

De gemeente werkt ook actief mee aan nieuwe initiatieven van burgers ter verbetering van hun eigen buurt. En het is belangrijk om ook samen te werken met andere gemeenten. De menselijke maat is daarin altijd ons eerste uitgangspunt.

GroenLinks gelooft in bestuur zo dicht mogelijk bij de inwoners. Goed bereikbaar en overzichtelijk. Daarom wil GroenLinks dat Beuningen een zelfstandige gemeente blijft. Uiteraard geldt hierbij dat deze zelfstandigheid financieel en organisatorisch verantwoord blijft.

GroenLinks wil dat mensen zich veilig voelen. Om de veiligheid op straat te waarborgen, moet de politie daadkrachtig optreden tegen overlast en criminaliteit. Samen met de politie moet de gemeente werken aan veilige buurten. Maar het voorkómen van criminaliteit is nog beter.

Een open samenleving betekent ook een gastvrije samenleving. Beuningen biedt mensen die op de vlucht zijn voor oorlog of onderdrukking een veilige haven. In een open en gastvrije samenleving moeten we ons allemáál thuis kunnen voelen.

Open bestuur, participerende burgers.

Er ontstaan steeds vaker initiatieven van burgers. De ontwikkeling willen we stimuleren. Voorop staat dat het lokale bestuur toegankelijk en transparant is en met een open vizier verantwoording durft af te leggen. De huidige schaal van de gemeente past goed bij dit streven. De relatie tussen burger en politiek kan verder verbeterd worden. Door samen met mensen te zoeken naar oplossingen voor problemen in de eigen omgeving en ze vanaf het begin bij plannen te betrekken.

GroenLinks Beuningen wil:

- * Dat Beuningen een zelfstandige gemeente blijft die samenwerkt en samenwerking zoekt met omliggende gemeenten.
- * De democratische controle op samenwerkingsverbanden en gemeenschappelijke regelingen versterken, bijvoorbeeld door de invoering van een regioraad.
- * Bij ingrijpende plannen vroegtijdig contact met betrokken burgers, maatschappelijke organisaties en instellingen. Het betrekken van burgers vinden wij heel belangrijk.
- * Dat een groep burgers, via een zogenaamd burgerinitiatief, een onderwerp op de agenda van de gemeenteraad kan laten plaatsen.
- * De gemeentelijke internetsite verder door ontwikkelen tot een nog meer klantgerichte en interactieve website als aanvulling op de balie met een mens.
- * Dat jongeren opgroeien tot actieve en betrokken burgers, daartoe wordt er o.a. een jongerenraad opgezet en wordt de kindergemeenteraad voortgezet.

Veilig Beuningen.

Veiligheid is een eerste levensbehoefte. Je veilig voelen in je eigen huis, buurt en dorp is een voorwaarde om er prettig te leven. GroenLinks wil dat bestrijding van overtredingen die veel impact hebben op het leven van slachtoffers, denk aan huiselijk geweld, gewelddadige overvallen en inbraak in woningen, prioriteit hebben. Achter overlast en criminaliteit gaan doorgaans allerlei problemen schuil. Onder het motto 'voorkomen is beter dan genezen' willen we op de eerste plaats de onderliggende problemen te lijf gaan: door gezinnen opvoedingshulp te geven, te voorkomen dat jongeren de school verlaten zonder diploma en door mensen met psychische problemen gepaste hulp aan te bieden.

GroenLinks Beuningen wil:

- * Dat de aanpak via veiligheidshuis en veilig thuis wordt voortgezet. Deze organisaties moeten voldoende middelen krijgen om goede kwaliteit te kunnen leveren zonder lange wachttijden.

- * Dat de gemeente de (gevoelens van) onveiligheid serieus blijft nemen en actief aan voorlichting, preventie en bestrijding doet in onveilige en als onveilig ervaren situaties.
- * Dat de gemeente in samenwerking met de politie een actief antidiefstal/inbraakbeleid voert, ook het opsporen van gestolen fietsen vinden wij belangrijk.
- * Dat zware middelen zoals cameratoezicht, gebiedsontzeggingen, samenscholingsverboden en noodverordeningen slechts onder strikte voorwaarden worden toegepast en getoetst op noodzaak, effectiviteit en rechtsbescherming.
- * Voorlichting en bewustwording over overmatig drugs- en alcoholgebruik, loverboypraktijken, etc. Samen met de GGD, onderwijs, horeca en welzijnswerk worden projecten opgezet en uitgevoerd.

Kleurrijk en tolerant.

In veel landen hebben mensen minder kansen op een goed leven dan in Nederland. De kloof tussen arm en rijk wordt zelfs groter. Op lokaal niveau kan iedereen bijdragen aan een sociaal, economisch en ecologisch duurzame wereld. De gemeente kan dat zelf doen, maar ook haar inwoners daartoe aanmoedigen.

Oorlog, honger en schending van mensenrechten zijn helaas de rauwe werkelijkheid in tal van landen. Mensen vluchten vanwege tal van redenen. GroenLinks vindt dat vluchtelingen recht hebben op een respectvolle behandeling.

GroenLinks Beuningen wil:

- * Samen met inwoners inzetten op activiteiten voor nieuwkomers die de integratie en zelfredzaamheid bevorderen, zoals taallessen, inburgeringcursussen en toeleiding naar werk. Vluchtelingenwerk wordt daartoe adequaat gefaciliteerd.
- * Dat de gemeente voor de eigen consumptie de voorkeur geeft aan producten waarvan de opbrengst ten goede komt aan producenten in ontwikkelingslanden en lokale kleinschalige producenten, zoals de diverse Max Havelaar-producten, fairtrade en streekproducten.
- * Dat de gemeente Beuningen samenwerkt met een gemeente in de derde wereld. Naast uitwisseling van cultuur, sport en ontspanning wordt ook aandacht gegeven aan de uitwisseling van kennis, informatie en opvattingen.

5. Bedrijfsvoering, financiën en economie.

Onze inwoners horen tevreden te zijn over de gemeentelijke dienstverlening. Digitaal dienstverlening is beschikbaar en makkelijk toegankelijk, maar mensen moeten altijd terecht kunnen bij een loket. Om onze inwoners goed van dienst te kunnen zijn, zal samenwerking met andere gemeenten nodig zijn. Uitgangspunt voor GroenLinks is hierbij dat alles zo dicht mogelijk bij de burger georganiseerd wordt.

De afgelopen jaren is er flink bezuinigd. GroenLinks zou daarbij andere keuzes hebben gemaakt zoals minder bezuinigingen op zorg en welzijn. De weerstandsratio moet op peil worden gebracht zodat we nieuwe tegenvallers kunnen opvangen zonder meteen te moeten bezuinigen op de dienstverlening aan onze inwoners. GroenLinks is voorstander van een sluitende, maar wel eerlijke begroting. We kiezen alleen voor het aangaan van risico's wanneer die bijdragen aan de kernwaarden binnen onze gemeente, zoals goede zorg voor iedereen en duurzaamheid.

Kleine ondernemers zijn heel belangrijk, voor de werkgelegenheid en voor de leefbaarheid van onze gemeenten. Als winkelruimtes of kantoorgebouwen leegstaan, bieden we daar onderdak aan creatieve ondernemers, kunstenaars en startups. Zo voorkomen we verloedering. We zorgen in de kernen voor voldoende voorzieningen zoals een dorps huis, een school, sportverenigingen, winkels en medische zorg. Zo blijven de kernen aantrekkelijk en vitaal.

Bedrijfsvoering en financiën.

Duurzaamheid is voor GroenLinks niet alleen van toepassing op ons milieu en onze leefomgeving, maar geldt ook voor het verantwoord en duurzaam omgaan met financiële middelen en de gemeentelijke bedrijfsvoering.

GroenLinks Beuningen wil:

- * Een bedrijfsvoering die transparant is. Iedereen kan zien waar ons geld vandaan komt en waaraan het wordt besteed.
- * Een gemeente met heldere en eenduidige regels, maar met ruimte voor maatwerk.
- * Dat de gemeente het goede voorbeeld geeft, door bij de inkoop van eigen goederen en diensten te letten op aspecten als duurzaamheid, fair trade en social return.
- * Dat de organisatie voldoende gefaciliteerd is om de haar toevertrouwde planning en control goed te kunnen uitvoeren, en raad en college snel en effectief te kunnen informeren.

- * Dat er een transparant systeem komt waarbij iedereen, maar zeker ook raadsleden, alle afspraken en besluiten van gemeenteraad en college probleemloos kunnen volgen.
- * Dat de gemeente actief samenwerkt met andere gemeenten om daarmee te besparen op kosten.
- * De belastingdruk voor onze inwoners (WOZ, afvalstoffenheffing, rioolrecht) niet meer laten stijgen dan het inflatiepercentage.
- * Een hoog kostenbewustzijn. Uitgaven uit bestemmingsreserves, fondsen, reserveringen e.d. worden alleen gedaan als ze echt nodig zijn en niet uit een soort automatisme.
- * De inhuur van externen (interimmanagers en adviesbureaus) meer aan banden leggen. Uitgangspunten bij uitbesteden is nee, tenzij.

Economie.

De gemeente heeft geen directe invloed op de economische dynamiek. Die wordt primair bepaald door factoren als goed ondernemerschap, productiviteit en innovatievermogen. Dat wil niet zeggen dat de gemeente moet wachten op wat ondernemers doen. Ze kan het ondernemerschap stimuleren door een snelle dienstverlening aan nieuwe bedrijven, het aanbieden van geschikte bedrijfslocaties, het stimuleren van initiatieven die positief zijn voor de lokale economie en het onderhouden van goede contacten met het bedrijfsleven. Ook andere aspecten spelen een rol zoals een aantrekkelijke woonomgeving, een goed milieu en sociale en culturele voorzieningen.

GroenLinks Beuningen wil:

- * Dat de gemeente de lokale economie en werkgelegenheid stimuleert.
- * Duurzame bedrijvigheid stimuleren zoals kennisintensieve bedrijven, dienstensector, kleinschalige bedrijvigheid in de kernen, zorgpraktijken, recreatie, de medisch/technologische sector en kringloop- en reparatiebedrijven.
- * Geen detailhandel buiten de centra. De gemeente houdt hierbij de regie, dit is noodzakelijk om leegstand in het centrum te voorkomen. Aanpak van leegstand heeft prioriteit.
- * De blauwe zone functioneert naar behoren. Parkeren blijft gratis.

- * De totstandkoming van bedrijfsverzamelgebouwen voor kleine startende bedrijven stimuleren.
- * Behoud en revitalisering van de weekmarkt in Beuningen. De markt is aanvullend op het winkelaanbod en draagt bij aan de levendigheid in centrum.